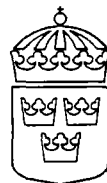

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

1990/91:AU1y

EG-frågor

1990/91
AU1y

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har berett arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över motioner om EG. Aktuella motionsyrkanden inom arbetsmarknadsutskottets beredningsområde återfinns i folkpartiets motion 1989/90:U502, moderata samlingspartiets motion 1989/90:U503, vänsterpartiets motioner 1989/90:U506 och 1989/90:U515, motion 1989/90:U516 av Gunilla André och Karin Starrin (båda c) samt motionerna 1989/90:U519, 1989/90:U521, 1989/90:U522, 1989/90:U533 och 1989/90:U542 av Inger Schörling m.fl. (mp).

I den följande framställningen tar utskottet upp EG-frågor i samband med arbetsmarknadspolitik, arbetsmiljö och arbetsrätt, jämställdhet och regionalpolitik.

Inledning

Enligt riksdagens beslut (UU 1987/88:24, rskr. 245 resp. 1988/89:UU19) är det ett mål för Sveriges kontakter med EG att de om möjligt skall leda till samma fördelar och åtaganden för medborgare, institutioner och företag i Sverige som kommer att gälla inom EG. Syftet är att avskaffa hindren för människors, varors, tjänsters och kapitalströmmars rörlighet i Västeuropa. Vidare fastslogs i riksdagsbeslutet att förhandlingarna med EG skall vara förutsättningslösa samt att svenskt medlemskap inte är ett mål för de diskussioner med EG som nu förestår.

Det pågående integrationsarbetet innebär förhandlingar mellan EFTA-länderna och EG om tillskapandet av ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde, EES (European Economic Space). Målet med ett EES-avtal är att skapa ett europeiskt samarbetsområde, där varor, tjänster, människor och kapital skall kunna röra sig fritt inom hela EG-EFTA-området och att utveckla och bredda samarbetet på angränsande politikområden. Avsikten är att ett EES-avtal skall kunna träda i kraft den 1 januari 1993, dvs. samtidigt som den inre marknaden i EG skall vara genomförd.

Förhandlingarna mellan EFTA och EG har organiserats i fem förhandlingsgrupper under ledning av en gemensam förhandlingsgrupp på tjänstemannanivå (High Level Negotiation Group, HLNG).

De fem förhandlingsgrupperna har undergrupper för skilda sektors- eller sakfrågor. Arbetsmarknadsutskottets ämnesområden återfinns inom följande grupper. Förhandlingsgruppen I diskuterar förutsättningarna för den fria varucirkulationen inom EES, varvid man bl.a. kommer in på tekniska handelshinder (krav på miljö, hälsa och säkerhet på vissa områden) samt frågor om statsstöd, däribland regionalpolitiska stöd. Förhandlingsgruppen III svarar för personers rörlighet och frågor om en gemensam arbetsmarknad. Förhandlingsgruppen IV omfattar bl.a. områden som bolagsrätt inkl. arbetstagarinflytande, arbetsmiljö och arbetsrätt samt jämställdhetsfrågor. EFTA-länderna talar med en röst i dessa sammanhang, varvid ordförandeskapet varierar mellan olika EFTA-länder.

Förhandlingarna sker med siktet att resultat skall kunna uppnås under första halvåret 1991. I den svenska beslutsprocessen följer sedan riksdagsbehandling.

Beträffande organisationen för integrationsfrågorna i regeringskansliet finns liksom tidigare ledningsgrupper och ett 25-tal arbetsgrupper. Inom arbetsmarknadsutskottets ämnesområden finns tre arbetsgrupper, nämligen Arbetsliv och arbetsmiljö, Närings- och regionalpolitik samt Personers rörlighet. I syfte att vid förhandlingarna kunna ta ett samlat grepp om de frågor som rymms inom den s.k. sociala dimensionen har i februari 1990 en särskild statssekreterargrupp inrättats för dessa frågor. Ordförande är statssekreteraren för arbetsmarknadsfrågor i arbetsmarknadsdepartementet.

Arbetsmarknadsfrågor

Frågor om arbetsmarknadspolitik och EG tas upp i tre motioner.

I moderata samlingspartiets motion U503 (yrkande 4) framhålls att deltagande i den europeiska integrationen i realiteten är en förutsättning för att kunna upprätthålla hög sysselsättning i Sverige i framtiden. Det är riktigt enligt motionärerna att den genomsnittliga arbetslösheten inom EG-länderna ligger högre än i Sverige, men det finns också länder med arbetslöshetstal på svensk nivå, om man tar hänsyn till arbetsmarknadspolitiska åtgärder och förtidspensionering i Sverige. Det finns inget som hindrar en aktiv arbetsmarknadspolitik om Sverige deltar i integrationsarbetet, anför motionärerna.

Miljöpartiet begär i motion U519 (yrkande 7 delvis) att samarbetet med EG bör fortsätta inom frihandelsavtalets ram i syfte att förbättra för människor att bl.a. kunna arbeta fritt över gränserna. Miljöpartiet begär vidare i motion U521 (yrkande 2) besked av regeringen om exakt vilken arbetslöshetsnivå den anser vara ett rimligt pris att betala för EG-anpassning samt (i yrkande 3) ett tillkännagivande att EG-anpassningen inte får leda till en försvagning av den aktiva svenska arbetsmarknadspolitiken. Ett mycket tydligt exempel på EGs förödande effekt på sysselsättningen är Danmark som har betydligt högre arbetslöshetstal än övriga nordiska länder, anför motionärerna. Frågan

är enligt miljöpartiet hur EG kommer att se på olika bidrag och skyddade verksamheter som direkt skapar jobb åt människor som har svårt att av egen kraft klara sig.

Utskottet kan konstatera att EG nu är i färd att genomföra den öppna inre marknaden. EG och EFTA-länderna har inlett förhandlingar om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde, EES. En utgångspunkt för förhandlingarna är att de s.k. fyra friheterna skall ingå i ett EES-avtal, bland dem den fria arbetskraftsrörligheten. Från EFTA-ländernas sida eftersträvas en gemensam EES-arbetsmarknad. Enligt utskottets uppfattning är ett EES-avtal med sådan innebörd betydelsefull för svensk ekonomi och därmed också för sysselsättningen i vårt land. Utskottet vill betona fördelarna med att kontakter över gränserna underlättas och att svenska medborgare kan arbeta i utlandet. För näringslivet är det också viktigt att utländsk personal kan arbeta i Sverige.

Under år 1989 uppgick arbetslösheten till 1,4 % i Sverige och till drygt 9 % inom EG-området. I den inom arbetsmarknadsdepartementet utarbetade rapporten Svensk arbetsmarknadspolitik och den västeuropeiska integrationen (Ds 1990:8) noteras att den fria arbetsmarknaden hittills inte lett till någon nämnvärd geografisk utjämning av arbetslösheten. Varför arbetslöshetsnivåerna varierar så starkt mellan de västeuropeiska länderna har inte direkt kunnat förklaras. I rapporten redovisas att åtgärdsarsenalen i den svenska arbetsmarknadspolitik inte skiljer sig på något avgörande sätt från de instrument som används inom EG-länderna.

I rapporten dras slutsatsen att i fråga om statsstöd finns det ingenting som tyder på att åtgärder inom den svenska arbetsmarknadspolitik skulle strida mot EGs regler. Ingenting tyder heller på att inskränkningar i den nationella bestämmanderätten över arbetsmarknadspolitik skulle vara aktuella. Utskottet vill markera sin inställning att en aktiv arbetsmarknadspolitik är en grundpelare i svensk politik och att vårt land på detta område bör kunna fungera som inspirationskälla för andra länder. En EG-integration betyder enligt utskottets uppfattning att arbetsmarknadspolitik kommer att spela en alltmer betydelsefull roll som instrument i den ekonomiska politiken.

Med hänvisning till det anförda finner utskottet att motionerna U503 (m), U519 (mp) och U521 (mp) i aktuella delar inte bör föranleda något riksdagens uttalande.

Arbetsmiljö och arbetsrätt

EG-anpassning och arbetsmiljön tas upp i två motioner.

Vänsterpartiet anför i motion U515 (yrkande 7 delvis) att Sverige i EG—EFTA-förhandlingarna haft en exempellös låg profil. Sverige bör enligt motionärerna klart och tydligt deklarerat till EG-kommissionen, Europaparlamentet och EGs ministerråd att vi inte kan godta försämringar för svensk del när det gäller bl.a. arbetsmiljön.

I motion U542 (yrkandena 1 delvis och 7) av Inger Schörling m.fl. (mp) begärs tillkännagivanden att en försämrad eller urhoikad arbets-

miljö är ett pris som Sverige inte är berett att betala för att uppnå EG-anpassning samt att de skillnader i arbetarskyddet mellan EG och Sverige som påvisats av arbetarskyddsstyrelsen inte får utjämnas genom att svenska säkerhetskrav sänks. Inte heller får planerade skärpningar försenas. Motionärerna anser att statsministern gett ett kategoriskt löfte i mars 1989 att försämrade arbetsmiljö m.m. är ett pris som vi inte är beredda att betala och att löftet senare har blivit urvattnat i regeringsförklaringen i oktober 1989. I motionen hänvisas till att arbetarskyddsstyrelsen sagt att EG-anpassning skulle leda till sämre arbetarskydd beträffande bl.a. asbest och lösningsmedel.

Utskottet vill anföra följande. Det fortlöpande arbetet inom EG beträffande arbetsmiljö- och arbetslivsfrågor har under 1989 resulterat i att flera nya direktiv blivit klara eller förts framåt i beslutsgången. Bl.a. finns ramdirektiv angående förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet (OJ L 183/1989), vilket anger generella minimikrav för hur säkerhetsarbetet skall ske. Det gäller i princip för alla arbetsplatser, inom alla arbetsmarknadssektorer och för alla typer av arbetsuppgifter. I direktivet behandlas arbetsgivarnas resp. arbetstagarnas ansvar, organisationen av skyddsverksamhet på arbetsplatsen, samråd m.m. Alla bestämmelser är minimikrav, som måste uppfyllas men ej hindrar medlemsländerna från att ha strängare krav. Ramdirektivet följs upp av särdirektiv — också de i form av minimidirektiv — som rör särskilda arbetsplatser.

Utskottet vill liksom i sitt yttrande 1988/89:AU3y betona angelägenheten av att de svenska föreskrifterna så långt som möjligt samordnas med motsvarande EG-direktiv, så att tekniska handelshinder undviks. Utskottet utgår därvid ifrån den självklara förutsättningen att reglerna bedöms vara tillfredsställande ur hälso- och säkerhetssynpunkt. De frågor som motionerna tar upp ingår i EES-förhandlingarna. Sverige liksom övriga EFTA-länder har i dessa förhandlingar markerat sin vilja att slå vakt om existerande höga standard på bl.a. arbetsmiljöområdet. Beträffande den i motion U542 aktualiserade frågan om arbetarskydd i samband med asbest och lösningsmedel har utskottet inhämtat att EG rör sig i den svenska färdriktningen. I sådana fall kan det bli aktuellt att förhandla fram undantag, övergångsarrangemang eller andra former av lösningar.

Med hänvisning till det nyss anförda samt till riksdagens tidigare nämnda beslut om förutsättningslösa förhandlingar avstyrker utskottet motionerna U515 (v) och U542 (mp) i behandlade delar.

I två motioner berörs frågor om *EG och arbetsrätt*.

Vänsterpartiet begär i motion U515 (yrkande 7 delvis) att regeringen till EG-kommissionen, Europaparlamentet och EGs ministerråd skall framföra att Sverige inte kan godta försämringar vad gäller fackliga rättigheter.

I miljöpartiets motion U522 (yrkande 9) begärs ett klarläggande från regeringen om att förhandlingsmandatet med EG inte omfattar harmonisering av reglerna för medbestämmande och inflytande för löntagare i aktiebolag.

Utskottet har inhämtat att vid förhandlingarna skall den höga svenska ambitionsnivån i dessa frågor vara vägledande. Det finns tre EG-direktiv på detta område, nämligen Skydd för anställdas rättigheter vid arbetsgivarens konkurs, Kollektiva uppsägningar (skydd för anställda) och Skydd av anställdas rättigheter vid företagsövertagelser. Reglerna om de anställdas inflytande enligt dessa direktiv är att se som minimikrav. Inte i något av dessa fall krävs ändring av svensk lagstiftning för att harmonisering skall kunna uppnås. Ändringar i lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL), lagen om anställningsskydd (LAS), lagen om statlig lönegaranti vid konkurs m.fl. lagar aktualiseras således inte i detta sammanhang.

Inom EG har förslag till en förordning lagts fram beträffande den övernationella företagsform som kallas Europabolag. I ett särskilt förslag till direktiv finns kompletterande regler för de anställdas deltagande i den långsiktiga ledningen av Europabolaget. Flera olika alternativa modeller accepteras. I den redovisning av det svenska integrationsarbetet som utrikesdepartementets handelsavdelning gett ut i april 1990 anges att bolagsrätten kan innebära ett potentiellt problem eftersom de föreslagna bestämmelserna inte förefaller ge arbetstagarna lika stort medinflytande som gällande svensk arbetsrätt. Utskottet vill i detta sammanhang betona vikten av att bevaka att möjligheterna för arbetstagarna att påverka sina arbetsvillkor inte försämras. Liksom tidigare (1988/89:AU3y) anser utskottet att de arbetsrättsliga frågorna måste ägnas stor uppmärksamhet i samband med dels den ökade integrationen på den europeiska arbetsmarknaden, dels internationaliseringen av de större företagen.

Med hänvisning till vad som anförts anser utskottet att motionerna U515 och U522 i behandlade delar inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Jämställdhetsfrågor

Jämställdhetsfrågor tas upp i fyra motioner.

Folkpartiet begär i motion U502 (yrkande 1) inrättande av en arbetsgrupp som skall bevaka jämställdhetsaspekterna vid harmonisering till EG. De av regeringen tillsatta arbetsgrupperna är helt mansdominerade.

I motion U506 av vänsterpartiet (yrkandena 1 och 2) föreslås att regeringen tillsätter en särskild arbetsgrupp för frågan om EG och offentliga sektorn samt att denna arbetsgrupp i huvudsak skall bestå av kvinnor. Enligt motionärerna är svenska kvinnor i hög grad beroende av den offentliga sektorn. Vid en EG-harmonisering med skatteharmonisering som följd kan statens inkomster minska på ett sådant sätt att den offentliga sektorn blir hotad enligt motionärerna.

Även i motion U516 av Gunilla André och Karin Starrin (båda c) begärs att regeringen tillsätter en arbetsgrupp bestående av enbart kvinnor. Uppgiften för denna grupp skulle vara att analysera vad en

harmonisering med EG kommer att innebära för kvinnornas situation i Sverige. För närvarande är det nästan uteslutande män som arbetar med harmoniseringsfrågorna.

I motion U521 av Inger Schörling m.fl. (mp) begärs (i yrkande 5) ett tillkännagivande att EG-anpassningen inte får leda till någon försvagning av jämställdheten och kvinnors rätt och möjlighet till förvärvsarbete.

Utskottet vill anföra att jämställdhetsfrågorna särskilt bevakas dels i arbetsgruppen för personers rörlighet, dels i den nyligen inrättade statssekreterargruppen för frågor som rör den sociala dimensionen. I EES-förhandlingarna behandlas jämställdhetsfrågor i förhandlingsgruppen IV för angränsande områden. Utskottet och riksdagen har tidigare ställt sig bakom målet att kvinnorepresentationen i statliga organ bör ha ökat till 30 % år 1992 (AU 1987/88:17, rskr. 364). Enligt utskottets uppfattning är det väsentligt att man även inom integrationsarbetet strävar efter att få en jämn fördelning av kvinnor och män.

Av den probleminventering som gjorts på svensk sida inför EES-förhandlingarna (Redovisning av det svenska integrationsarbetet, april 1990) framgår att en harmonisering skulle kräva att den svenska jämställdhetslagen ändras. Såväl vad gäller EGs likalönsdirektiv som i fråga om regler om indirekt diskriminering går EGs regler längre än den svenska jämställdhetslagen. EGs likalönedirektiv slår fast principen om lika lön för likvärdigt arbete, varvid arbetsvärdering eller motsvarande utgör utgångspunkten för principens tillämpning. Enligt den svenska jämställdhetslagen krävs en mellan parterna "överenskommen arbetsvärdering". Beträffande indirekt diskriminering saknas bestämelse i den svenska jämställdhetslagen till skillnad från EGs regelverk.

I betänkandet (SOU 1990:41) Tio år med jämställdhetslagen har utredaren bl.a. belyst hur den svenska jämställdhetslagen stämmer överens med EGs regler på detta område. Beträffande lönediskriminering och indirekt diskriminering av kvinnor föreslås i betänkandet vissa ändringar, vilka skulle innebära att den svenska lagstiftningen anpassas till EGs regler. Bl.a. föreslår utredaren att olika metoder för arbetsvärdering bör kunna tillämpas även i Sverige samt att lagen uttryckligen inkluderar begreppet indirekt diskriminering. Enligt utskottets uppfattning är det positivt att de berörda frågorna ytterligare blir belysta — inte minst i ett EG-perspektiv — genom regeringskansliets beredningsarbete.

Vad gäller den offentliga sektorn och anpassningen till EG har utskottet samma uppfattning som motionärerna i fråga om den offentliga sektorns speciella betydelse för kvinnorna i Sverige genom att vård- och omsorgssektorn domineras av offentligt drivna verksamheter. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla att om vi vill slå vakt om tillgången till god vård och omsorg, den offentliga sektorn och om vår välfärd, så är vi beroende av de inkomster som utrikeshandeln ger oss. En stark ekonomi är enligt utskottets uppfattning nödvändig för en ambitiös välfärdspolitik i samhället. I detta sammanhang kan pekas på

att EG-administrationen har varit mycket aktiv på jämställdhetsområdet och att ett tredje jämställdhetsprogram nu är under utarbetande inom EG.

1990/91:AU1y

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna U502 (fp), U506 (v), U516 (c) och U521 (mp) i aktuella delar.

Regionalpolitik

I miljöpartiets motion U533 (yrkande 3) begärs ett tillkännagivande om att Sverige skall bibehålla oinskränkt rätt att självt besluta om regionalpolitiskt stöd utan att detta skall behöva underställas EGs eller annat överstatligt organs godkännande. Bakgrunden är en rapport enligt vilken EGs industripolitik "i ringa mån kunnat främja balansen mellan de olika regionerna. De mest utvecklade regionerna har dragit till sig arbetskraft och kapital, medan regioner baserade på tillbakagående aktiviteter har fått svåra sociala och ekonomiska problem."

Riksdagen har nyligen behandlat nya riktlinjer inom regionalpolitiken (prop. 1989/90:76, bet. AU13, rskr. 346). I sitt betänkande Regionalpolitik för 90-talet framförde utskottet följande.

Liksom industriministern anser utskottet att med det mycket stora internationella beroende som Sverige och de svenska företagen lever i finns det all anledning att se till att eventuella otillbörliga och konkurrenssnedvridande företagsstöd försvinner.

Det är alltså utskottets uppfattning att vi i Sverige inte kan driva en regionalpolitik och näringspolitik helt oberoende av omvärlden.

De nya riktlinjerna i regionalpolitiken innebär bl.a. en förskjutning från direkt företagsstöd till insatser med syfte att utveckla infrastrukturen i de sämst ställda regionerna. Ett av motiven till denna inriktning är anpassning till internationell standard. Regler på detta område finns såväl i GATT som i EFTA och EG.

Enligt den tidigare nämnda redovisningen av det svenska integrationsarbetet från april 1990 syftar de nuvarande EES-förhandlingarna bl.a. till att skapa likvärdiga konkurrensvillkor. Det konstateras att EFTA-länderna liksom EG önskar vidmakthålla sin handlingsfrihet på det regionalpolitiska området. Dock bör snedvridning av handeln undvikas, anför det.

Utskottet står fast vid den uppfattning som utskottet framförde i maj detta år. Med hänvisning härtill och vad som i övrigt anförts avstyrker utskottet det aktuella yrkandet.

Stockholm den 23 oktober 1990

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Lars Ulander

Närvarande: Lars Ulander (s), Elver Jonsson (fp), Kjell Nilsson (s), Sonja Rembo (m), Marianne Ståhlberg (s), Börje Hörnlund (c), Lahja Exner (s), Anders G Högmark (m), Sten Östlund (s), Bo Nilsson (s), Charlotte Branting (fp), Kersti Johansson (c), Karl-Erik Persson (v), Anna Horn af Rantzien (mp) Monica Öhman (s), Erik Holmkvist (m) och Ines Uusmann (s).

1990/91:AU1y

Avvikande meningar

1. Arbetsmarknadsfrågor

Anna Horn af Rantzien (mp) anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Arbetsmarknadsfrågor som börjar med "Utskottet kan" och slutar med "riksdagens uttalande" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning är det riktigt att verka för att människor skall få röra sig fritt över gränserna för att studera och söka arbete. Det är också viktigt med en fri och rättvis handel på villkor som låter sig förenas med de villkor naturen ställer. EGs nuvarande arbete kommer emellertid att leda till ännu fler fusioner, monopol och företagsuppköp vilket inte gagnar arbetstagarna.

Utskottet vill framhålla betydelsen av att en EG-anpassning inte får innebära att den aktiva svenska arbetsmarknadspolitiken försvagas. Särskilt väsentligt är det att Sverige även fortsättningsvis kan tillämpa sådana bidrag och skyddade verksamheter som direkt skapar jobb åt enskilda människor med svårigheter på arbetsmarknaden. Vidare anser utskottet att regeringen bör kunna ge besked om vilken arbetslöshetsnivå som kan anses vara ett rimligt pris i samband med en EG-anpassning.

Det anförda innebär att utskottet tillstyrker motionerna U519 (yrkande 7 delvis) samt U521 (yrkandena 2 och 3). Motion A503 (yrkande 4) avstyrks.

2. EG-anpassning och arbetsmiljön

Karl-Erik Persson (v) och Anna Horn af Rantzien (mp) anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Arbetsmiljö och arbetsrätt som börjar med "Utskottet vill anföra" och slutar med "behandlade delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan konstatera att regeringen på våren 1989 avgav ett kategoriskt löfte att försämrade arbetsmiljö är ett pris som vi inte är beredda att betala för en EG-anpassning. När arbetsgruppernas rapporter lades fram under sommaren 1989 stod det emellertid klart för regeringen att hundratals särregler inte skulle accepteras av EG. Enligt utskottets uppfattning är det emellertid viktigt att vårt land kan föra en självständig arbetsmiljöpolitik. Sveriges strängare krav på arbetsmil-

jöområdet bör inte ändras därför att man försöker ta bort tekniska handelshinder mellan olika länder. Sverige bör klart och tydligt deklarerera sin inställning i EG-sammanhang och stå fast vid den.

Av vad som anförts framgår att utskottet tillstyrker de aktuella yrkandena i motion U515 (v) och U542 (mp).

3. EG och arbetsrätt

Anna Horn af Rantzien (mp) anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Arbetsmiljö och arbetsrätt som börjar med "Utskottet har" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Förslag har lagts fram inom EG beträffande en övernationell företagsform som kallas Europabolag. I den redovisning av det svenska integrationsarbetet som utrikesdepartementets handelsavdelning gett ut i april 1990 anges att bolagsrätten kan innebära ett potentiellt problem eftersom de föreslagna bestämmelserna inte förefaller ge arbetstagarna lika stort medinflytande som gällande svensk arbetsrätt. Enligt utskottets uppfattning är det viktigt att klarlägga att de svenska bestämmelserna i fråga om bl.a. arbetstagarnas medbestämmande och insyn inte omfattas av harmonisering. Utskottet tillstyrker därför motion U522 i denna del. Yrkandet i motion U515 (v) avstyrks i den mån det inte tillgodoses med det anförda.

4. EG och arbetsrätt

Karl-Erik Persson (v) anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Arbetsmiljö och arbetsrätt som börjar med "Inom EG" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

I likhet med motion U515 (v) anser utskottet att Sverige inte kan godta försämringar när det gäller fackliga rättigheter. De fackliga rättigheterna i vårt land är en grundförutsättning i svenskt arbetsliv och detta bör Sverige bestämt deklarerera till EG-kommissionen, Europaparlamentet och EGs ministerråd. Utskottet tillstyrker därför det nämnda kravet i motion U515. Yrkandet i motion U522 (mp) avstyrks i den mån det inte tillgodoses med det anförda.

5. Jämställdhetsfrågor

Karl-Erik Persson (v) anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Jämställdhet som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Som anføres i motion U506 (v) är två tredjedelar av alla kvinnor som yrkesarbetar i Sverige sysselsatta inom den offentliga sektorn. Detta gör kvinnorna sårbara eftersom statliga besparingar drabbar kvinnor i egenskap av anställda. För att över huvud taget kunna arbeta är kvinnorna också beroende av den offentliga sektorn för att få omsorg om barn och gamla. En skatteharmonisering med EG kan väntas

innebära kraftigt minskade inkomster för staten och därmed en minskande offentlig sektor. Följden kan bli en gigantisk privatisering av vård och omsorg, vilket i hög grad påverkar kvinnors arbetsliv.

Med detta perspektiv för ögonen anser utskottet att det svenska integrationsarbetet bör utökas med en arbetsgrupp för frågan om EG och den offentliga sektorn. Denna arbetsgrupp bör i huvudsak bestå av kvinnor. Motion U506 tillstyrks därmed. Övriga i sammanhanget behandlade motionsyrkanden bör — i den mån de inte tillgodoses av utskottets förslag — inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

6. Jämställdhetsfrågor

Anna Horn af Rantzen (mp) anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Jämställdhet som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motion U521 (mp) att när det gäller olika förmåner med betydelse för jämställdheten, t.ex. föräldraledighetsförmåner, så har Sverige inte mycket att vinna på en EG-anpassning. Trots EG-direktiven är det så att kvinnoynen inom EG-länderna ofta är konventionell och traditionalistisk. Utskottet vill därför betona att en EG-anpassning inte får leda till någon försvagning av jämställdheten och kvinnors ställning på arbetsmarknaden i Sverige.

Utskottet tillstyrker alltså motion U521 i denna del. Övriga behandlade motionsyrkanden avstyrks.

7. Jämställdhetsfrågor

Elver Jonsson och Charlotte Branting (båda fp) anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Jämställdhet som börjar med "Med hänvisning" och slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare framfört uppfattningen att det är väsentligt att man även i integrationsarbetet strävar efter att få en jämn fördelning av kvinnor och män. Ingen av de nuvarande grupperna har dock till uppgift att särskilt bevaka jämställdhetsfrågorna. Utskottet vill därför i likhet med motion U502 (fp) framhålla att en arbetsgrupp som särskilt skall bevaka jämställdhetsaspekterna vid harmonisering till EG bör inrättas.

Utskottet tillstyrker därför motion U502 i aktuell del. Yrkandena i motionerna U506, U516 och U521 avstyrks i den mån de inte tillgodoses med vad som nu föreslagits.

8. Regionalpolitik

1990/91:AU1y

Anna Horn af Rantzen (mp) anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet Regionalpolitik som börjar med "Riksdagen har" och slutar med "aktuella yrkandet" bort ha följande lydelse:

Utskottet har uppfattningen att ökade regionala obalanser kan förväntas bli en effekt av EGs "stormarknad". Hittills har EGs industripolitik inte lyckats främja balansen mellan de olika områdena. EG-anpassning skulle för Sveriges del kunna innebära att Sverige får betala till EGs regionalpolitik utan att själv få något stöd samt att EG-kommissionens godkännande kommer att krävas för införande av svenska regionalpolitiska åtgärder. Utskottet anser i likhet med motion U533 (mp) att Sverige skall slå vakt om sin rätt att bedriva en självständig regionalpolitik. De svenska regionalpolitiska åtgärderna skall inte behöva underställas EG eller annat överstatligt organ.

Med hänvisning till vad utskottet anfört tillstyrker utskottet det aktuella yrkandet.

Särskilda yttranden

1. Jämställdhetsfrågor

Börje Hörnlund och Kersti Johansson (båda c) anför:

Utskottet har tidigare framfört uppfattningen att det är väsentligt att man även i integrationsarbetet strävar efter att få en jämn fördelning av kvinnor och män. Utskottet vill framhålla betydelsen av att bringa klarhet i vad EG kommer att innebära för kvinnorna. En tänkbar metod är att tillsätta en särskild arbetsgrupp, t.ex. bestående av enbart kvinnor med uppgift att klarlägga, bevaka och analysera jämställdhetsaspekterna ur ett kvinnoperspektiv vid ett närmande till EG.

2. Regionalpolitik

Börje Hörnlund och Kersti Johansson (båda c) anför:

Vi vill peka på att vi i samband med utskottets behandling av proposition 1989/90:76 om regionalpolitik för 90-talet har gett vår syn på regionalpolitiska stöd och internationella regler (s. 303 i AU13). I detta sammanhang har vi även uttryckt vår uppfattning att en utredning bör tillkallas för att se över reglerna om transportstöd (s. 315 i nämnda betänkande). Vi vill hänvisa till dessa synpunkter.

